

xinple!

EUSKARA

AGOIZKO UDALA

23. zenb. 2021eko azaroa

ZERBITZUAK

- Udaletxea 948 33 60 05
- Euskara Zerbitzua 948 33 65 65
- Kultur Etxea 948 33 66 90
- Cederna Garalur 948 33 63 37
- Oinarrizko Gizarte Zerbitzua 948 33 40 95
- Liburutegia 948 33 64 53
- San Migel Ikastetxea eta Institutua 948 33 63 09
- Bisitaldi gidatua Elizara 637 44 81 07
- Dya 948 33 60 65
- Suhiltzaile Boluntarioak 948 33 65 00
- Udal Pilotalekua 948 33 61 64
- Kirol Gunea 948 33 67 06

AURKIBIDEA

3. 2020KO KONTUAK ITXI DIRA
4. UDAL GOBERNUAK ORAINGO LEGEGINTZALDIKO 2 URTEEN BALANTZEA EGIN DU UDALAK "HORRELAKO AGOITZ NAHI DUZU?" KANPAINA ABIATU DU
5. ITOIZKO URTEGIARENGATIKO KONPENTSAZIOAK EBALUATZEKO BATZORDEA ERATU DA PLAKA FOTOVOLTAIKAK, KANPONDOAN
6. KULTUR ETXE "BERRIA" AGOIZKO DBHI-KO ESTALPEA EGITEKO OBRAK HASI DIRA AUTOBUSEN ORDUTEGIA BERRITU DA
7. AGOITZ, BIHOTZA ETA MEMORIA INDUSKETA LANAK HASI DIRA ZALURRIBARKO SAN SALBATORE MONASTEGIAN
8. AGOITZEN AURKEZTU DA BIOMASA ZENTROA BIOERREGAIEN LABORATEGIA, AGOITZEN
9. INDUSTRIALDEA BERPIZTEKO PROPOSAMENAK ENERGIA JASANGARRIRAKO EKINTZA PLANAK PRESTATZEN HASI DIRA NAFARROAN BIODIBERTSITATEAREN ALDE
10. EMAKUMEEN AURKAKO BORTIZKERIAREN KONTRA ARITZEKO PROTOKOLOA "BORTXAKETAREN KULTURA"-RI BURUZKO TAILERRA LGTBI KOLEKTIBOAREN ESKUBIDEEN ALDE
11. PALESTINARI BURUZKO AGERPEN INSTITUZIONALAK KOLONBIKO ERREPRESIOA DELA ETA LAGUNTZA JARDUNALDIAK: HEZKUNTZA EMOZIONALARI BURUZKO EKIMENA
12. ITZIAR GÓMEZEK IRATI MANKOMUNITATEA BISITATU ZUEN BIRZIKLAPENAREN LEHIAKETAK BADU SARIA JASANGARRITASUNAREN II. AZOKA OSPATU DA
13. LEHEN ZOKOAK ARRAKASTA ITZELA ISAN ZUEN BI KINTAKOENTZAKO ZAPIAK
14. KULTUR BALANTZEA
15. "KALEKO KULTURAREN KOLOREAK" BALANTZEA EUSKARAREN ASTEA ARRAKASTAZ BURUTU DA
16. EUSKARAREN ETXEAREN INAUGURAZIOA: AEKREN EUSKALTEGIA - ERA ETA GAZTE TXOKOAK ERA TXOKOA ETA GAZTE TXOKOA SORTU DIRA
17. KANPONDOAREN KIROL PROGRAMA HASI DA KOSTRADAREN XXII. LASTERKETA MEREZITAKO, GAZTEEN LEHEN MAILARAKO IGOERA
18. FORU KOMUNITATEKO ERREMONTA TXAPELKETA, AGOITZEN ERE UTERGA-OTANO, FORU KOMUNITATEKO ERREMONTA TXAPELDUNAK «LA INDURÁIN» LASTERKETAK BERRIZ ERE AGOITZ IGARO ZUEN

Oharra: Aldizkariko erredakzio kontseilua Udaleko alor eta batzorde guztietako zinegotziek osatzen dute eta udal teknikarien eta garapenerako agentearen laguntza dute. Horiek aukeratu eta idatziko dituzte zenbaki bakoitzean argitaratuko diren testuak.

2020KO KONTUAK ITXI DIRA

Joan den ekainaren 3an, Agoizko Udalak osoko bilkuran onartu zuen 2020ko ekitaldi ekonomikoari dagokion kontu-itxiera, Kanpondoa sozietate publikoaren eta Mariano García Musika Eskolaren Patronatuaren zenbakiak ere, udal entitateak diren aldetik, barne hartzen dituen.

Azken urteetan ez bezala, iazko ekitaldiko balantzeak, diru-sarreraren eta gastuen balantzeari dagokionez, 62.217,78 euroko saldo negatiboa utzi digu, eta zenbaki horrek badu azalpena.

Datu negatiboak badira ere, udala ez da ezkor agertzen 2011tik honako bilakaera ekonomikoari dagokionez; izan ere, kopuru hori ulertzen da kontuan hartzen badugu aurreko ekitaldian argi berriak ordaintzeko mailegua (10 urteko epean, interesik gabe, itzuli beharrek) jaso genuela eta ekitaldi honetan amortizatzen ari garela. Hala ere, kontuz ibili behar dugu, tokiko egoera ekonomikoa ez baita ona.

2020ko ekitaldian, 2.669.863,46 euroko eskubide aitortu garbiak (diru-sarrerak) izan dira, 2019ko ekitaldian baino 686.206,82 euro gutxiago, eta 2.732.081,24 euroko betebeharrak aitortu garbiak (gastuak), alegia, aurreko urtean baino 240.961,69 euro gutxiago. Egoera berri horrek zergatia COVID-19ren eragina izan da. Udalak festa eta kultur ekitaldien gastuak murriztu ditu; baina, ordea, gastu finkoak mantendu behar izan ditu, diru-sarrerik izan gabe ezin orekatu izan direnak. Bi adibide jartzearen, Musika Eskolarako 34.000 euroko ekarpena egitea aurrikusita zegoen; baina, azkenean, 84.739,03 euroko gastua izan da (diru-sarrerarik ez da izan, baina gastu berberak izan ditu); eta udalak 293.230,62 eu-

roko ekarpena egin dio Kanpondoa sozietate publikoari.

DIRUZAINZTA OROKORRA

Baina aurreko ekitaldiak ere datu positibo bat utzi digu: diruzaintzako gerakinak 270.154,74 euro murriztu du bere zifra negatiboa. Aurreko urtearen itxieran, gure diruzaintzako gerakina -417.066,23 eurokoa zen, eta azken itxierakoa -146.911,49 eurokoa. Zifra negatiboa bada ere, gure zorra ia 300.000 euro murriztea lortu dugu, eta datu horrek 2020ko ekitaldiaren itxiera negatiboaren arrazoia da.

EPE LABURERAKO HELBURUA

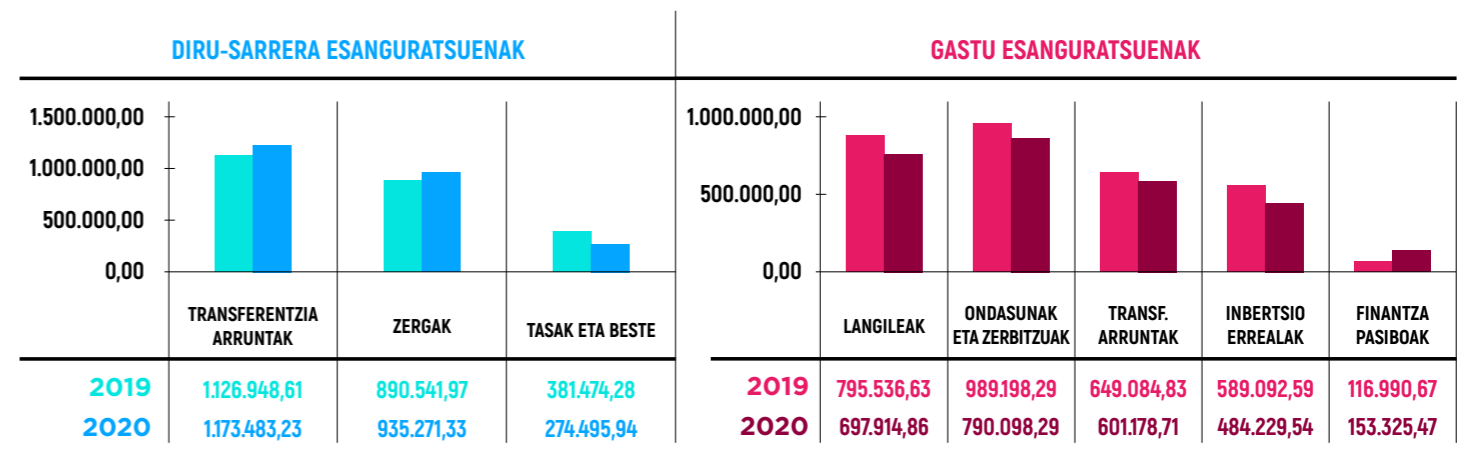
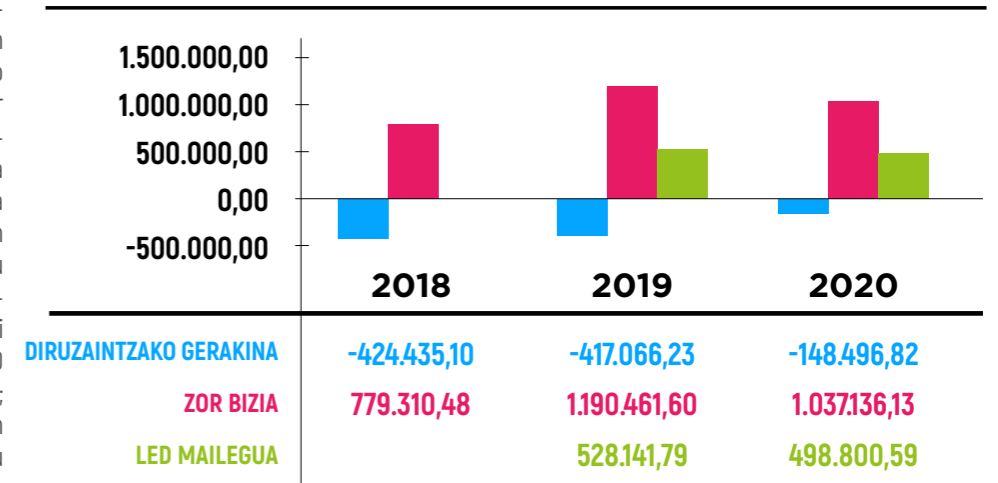
Aurreko bi legegintzaldietan lan handia egin da gastua eta zorra murrizteko ekintzen eta ekimenen bidez, eta zaila izan da gastua gehiago doitzea. Hala ere, gastu energetikoa murrizteko proiektuak egiten jarraitzen dugu

(Kanpondoan eguzki-panelak, adibidez). Hala ere, gastuari are gehiago eusteko zailtasunak direla eta, ekonomiaren hobekuntza horretan urrats bat gehiago emateko gaitasuna dugu.

Urte hauetan azaldu ditugun arrazoiak direla-eta (eskualdeko burua, Itoiz-Nafarroako ubidea...), Nafarroako Gobernuak ekarpen ekonomikoa handitzea da gure borrokaren ardatza. Ildo horretan urratsak ematen ari dira, duela gutxi inguru horretako lan-mahaia sortu baita, Itoiz- Nafarroako ubideari dagokionez.

Udal honek Agoitzen egoera ekonomikoa hobetzeko gogor lan egiteko konpromisoari eusten dio, eta gure esku dauden ekintza guztiak egiten ditugu Nafarroako Gobernuaren aldetik finantzaketa hobea lortzeko, eta, aldi berean, azken urteetako euste-ildoari eutsiko diogu.

ZOR BIZIAREN ETA DIRUZAINZTAKO GERAKINAREN BILAKAERA

UDAL GOBERNUAK ORAINGO LEGEGINTZALDIKO 2 URTEEN BALANTZEA EGIN DU

2019ko maiatzean, Agoizko udal taldea lanean hasi zenean, inork ez zuen susmatzen lan egiteko pretatutako gidioak norabide aldaketa izugarria izanen zuela eta edozein asmo aldatzera behartuta egonen zirela. Hala eta guztiz ere, legegintzaldiko bi urte hauetako balantzea oso positiboa izan da, eta hainbat proiektu gauzatu ahal izan dira.

Hala gelditu zen agerian joan den irailaren 24an Kultur Etxean egin zen herrikoei zabalduko batzarrean. Udal gobernu taldeak antolatutako ekitaldi horretan zehaztasunez azaldu ziren orain arte egindako proiektuak eta datozen bi urteetan udal arlo bakoitzean landu beharreko ideiak plazaratu ziren. Gainera, deialdia baliatu zen azken bi urteetako ekitaldi ekonomikoetako eta udaleko egoera ekonomikoaren balorazioa egiteko. Pixkanaka zenbakiak hobetzen ari dira.

Bilkuraren hasieran, alkateak bi urte horietan barnako ibilbidea egin zuen: ikuspegi oroko-

rra eman zuen, orain arte egindako jarduketak garrantzitsuenak azaldu zituen eta baita Udalak legegintzaldi honetan egin asmo duenaren ideiak ere. Ondoren, udal taldeko kideek hartu zuten hitza, eta hautetsi bakoitzak bere arloan egindako proiektuak zehaztu zituen. Udal taldearen ekintzak jasotzen zituzten hainbat irudiren proiektuak lagunduta eman zituzten azalpenak.

Udalak aitortu zuen oso garai gogorrak izan zirela Covid 19ak eragindako krisiaren ondorioz, eta horrek hasiera planak erabat aldatu zituela. Baina, hala ere, txertoek tune-laren amaiera ikustea ahalbidetu dute. Hilabete hauetan zehar egoera zailak bizi izan dira eta udal gobernuak lanean jarraitu du herritar guztien bizitza hobetzeko.

UDALAK "HORRELAKO AGOITZ NAHI DUZU?" KANPAINA ABIATU DU

Herritarrek kontzientziatzeko eta herria zaintzea guztioi dagokigula ohartarazteko, 2017ko otsailean, Agoizko Udalak, Irati Mankomunitatearekin lankidetzan, "Zaindu Agoitz, zure etxea da" kanpaina abiarazi zuen, 5 konpromiso biltzen zituen: zirkulazio-arauak errespetatzea, zakarrontziak eta edukiontzia erabiltzea, bolumen handikoak kalera ez ateratzea (Mankomunitatera deitza: 948 33 62 17), txakurren gorotzak jasotzea eta animaliei jaten ez ematea.

Orain, gizalegearen aurkako jokabideak prebenitze aldera (udan areagotu egiten dira jokabide horiek) eta kanpaina hura indartze aldera, udalak mezuari heldu dio berriro, eta bideo bat ekoiztu du, agoizkoei "denok gara Agoitz" adierazteko. Haren bidez auzokideei bertan agertzen diren egoerak herrirako nahi

dituztenetz hausnartzeko gonbitea luzatu zaie. Oraingoan, "Horrelako Agoitz nahi duzu?" leloa da kanpainaren ardatza, eta udako hilabete hauetan abiatu arren, urteko egun guztietan indarrean egonen da.

Bideoaren irudi eta musika zirrargarriak dira, Agoitz zikin, zaratatsu eta errespetugabea erakusten duelako. Adin desberdinetako sei pertsona dira kanpainaren protagonistak. Aurpegi serioak, giro eta estetika goibela, kristalak, arrautzak, pintadak, tamaina handiko objektuak, txakurren gorotziak, zarak... hori guztia erabili da mezua helarazteko. Bideoa "zaindu Agoitz, zure etxea da" mezuekin amaitzen da, lau hizkuntzatan. gaztelaniaz, euskaraz, errumanieraz eta arabieraz, herrian bizi diren herritar guztiengana ailegatzeko.

ITOIZKO URTEGIARENGATIKO KONPENTSASIOAK EBALUATZEKO BATZORDEA ERATU DA

Joan den ekainaren 14an, lehen aldiz elkartu zen Nafarroako Gobernuak eraturako batzordea, balizko inbertsio eta proiektu posibleak aztertzeko, bai eta mekanismo egonkor bat egituratzeko aukera aztertzeko ere, Itoizko urtegiak kaltetutako lau herrietan eragiten duen lurralde-inpaktua konpentsatzeko. Lantalde horretan, Nafarroako Gobernuaz gain, kaltetutako lau udalak (Agoitz, Artzibar, Longida eta Orotz-Betelu-) eta Ebroko Konfederazio Hidrografikoa (CHE) daude. Nafarroako Jauregian egindako saio batean, José Mª Aierdi Foru Gobernuako presidenteorde eta Lurralde Antolamenduko departamentu-buruak eta Lurralde Kohesio kontseilari Bernardo Ciriak, Ruben Goñi eta Jesús Mª Rodríguez Proiektu Estrategikoetako eta Toki Administrazio zuzendari nagusiekin batera, lan batzordea-

ren hasierako lanak azaldu zizkieten Ángel Martín Unzué Agoizko alkateari, Carlos Oroz Artzibarkoari, Roberto Zazpe Longidakoari eta Javier Larrea Orotz-Betelukoari, eta haien proposamenak jasotzeko prest zeudela jakinarazi zieten. Bilkuran Marcelo Merino CHEko ordezkariak ere parte hartu zuen.

Gogoratu behar da, duela hilabete batzuk, herri horietako alkateek Toki Ogasunei buruzko Foru Legearen araudia aldatzeko proposamen bat aurkeztu ziotela Nafarroako Gobernuari, Toki Ogasunen Funtzaren bidez konpentsazio kanon bat egituratu zedin eragindako udalentsat. Udaletara modu ez finalistan iritsiko zen dirua (helmuga aukeratzeko aukera izanik), Itoiztik Nafarroako Ubidetik ateratzen den ur-bolumenari lotua.

Nolanahi ere, Aierdi eta Ciriza kontseilariak Itoizko inguruko alkateei aurreratu zieten, Nafarroako Gobernuak konpentsazio mekanismoak antolatze eta egonkortasuna emateko formulak elkarrekin lantzeko konpromisoa hartu zuen Foru Gobernuak, eta, berehala, lau udalherri horietan garapen jasangarriko proiektu zehatzak aztertu eta planifikatzeko konpromisoa hartu zuten.

Aldeek hurrengo bilera irailean egiteko hitzordua adostu eta udan lanean jarraitzeko konpromisoa hartu zuten. Alkateek adierazi dutenez, oraingo euren proposamena baino ez dago mahai gainean, eta akordioak lortzeko beste formula batzuk aztertzeko prest daudela azpimarratu zuten. Hori bai, batzordearen lana bizkorra izatea eskatzen dute, 2021ean zonaldeko eskaria bete dadin.

Itoizko urtegia eraikitzeak eragindako lurralde-kargak eragindako udalei konpentsazioa emateko ekimen hori Nafarroako Gobernuak gaintu gabeko gaia da, 2011. urtean xede horretarako eraturako Itoiz Fundazioa desegin zenetik. Fundazio horren garapen planean aurreikusitako 28 milioi euroko inbertsioen (zenbaiten urtetan zehar) % 60 gauzatu zuen. 2014an, Agoizko, Artzibarko, Orotz-Beteluko eta Longidako alkateek agerraldia egin zuten Parlamentuan, hartutako konpromisoak bete zitezela eskatzeko, eta «solidaritate-mekanismo» bat ezartzeko eskatu zuten, Itoizko urtegia eraikitzeak zonaldean izan duen inpaktuagatik.

PLAKA FOTOVOLTAIKAK, KANPONDOAN

Duela gutxi, Kanpandoa kirol-guneko eraikina- ren estalkian energia elektriko fotovoltaikoa sortzeko planta bat jarri da, udal-instalazio horien autokontsumorako. Udalak egindako proiektu honek 110 plaka fotovoltaiko ditu, kirol-gunearen teilatua estaltzen dutenak, eta instalazioek elektrizitatearen arloan gaur egun egiten duten gastuaren kostu ekonomiko handia gutxitzeko balioko du.

Era berean, energia berriztagarrien kontsumoaren bidez, klima-aldaketa ondorioak galaraziko da, berotegi-efektuko gasen isurketa modu eraginkorrean murriztuz. Hori da Agoizko Tokiko Agenda 21en lehentasunezko helburuetako bat. Duela gutxi berriro da, eta klima-aldaketaren inpaktua prebenitzea eta murriztea du helburuetako bat, planeta jasangarriagoa lortzeko.

TELMAN S.L. enpresa esleipenduna arduratu da proiektu hau gauzatzeaz, eta kostua 32.348,67 eurokoa izan da, BEZ kanpo.

KULTUR ETXE "BERRIA"

Agoizko Kultur Etxea, Carmelo Astráin, Julián Galar eta José M^o Gutierrezen proiektu arkitektonikoa, 2004. urtean inauguratu zen. Hurrezker, zurezko estalkiak, bai eraikinaren fatxada nagusikoa (Irigoien kalera ematen duena), bai goiko kubokoa, nahiko narriatu dira, etengabe eta zuzenean jasaten dituelako eguraldiaren gorabeherak.

Agoizko Udalarentzat lehentasunezko zen Kultur Etxeko estalkiaren obrak egitea. Jatorrizko zura oso gaizki zegoenez, premiazko jarduketa behar zen, eta maia-tzean eraberritzeari ekin

ziona, eta eraikinaren ingurutzaila osoa ordezkatu zen. Agoizko Construcciones Leache SL enpresa arduratu da estalkia zaharberritzeko proiektua gauzatzeaz, eta kostua 34.763,38 eurokoa izan da, BEZ kanpo. Higitutako ohol batzuk lixatu eta berniza emanda berreskuratu ahal izan dira; baina, beste batzuk, ordea, aldatu behar izan dira. Bidean, fatxada nagusian hobekuntza txikiak egin dira, eta azken emaitza ikusgarria izan da.

Gainera, azken hilabeteetan hainbat obra txiki egin dira eraikinaren barruan: oholtzaren zo-

rua pintatzea, kamerinoak, erabilera anitzeko aretoa, korridoreak eta erakusketa-aretoen sarrera. Beirate handi bat hartzen duen binilo apaingarri bat ere jarri da, erakusketa-espazioetarako sarbidea ematen duen atean, hain zuzen ere. Badaude nabarmendu beharreko beste hobekuntza batzuk ere: auditoriumeko soinu-ekipo ingurutzaila martxan jarri da eta Led fokuak erosi dira. Horiek kalitatean jautzia suposatu dute, eta horretaz disfrutatu ahal izanen dute Kultur Etxean programatutako ikuskizunetara joaten diren guztiak.

AGOIZKO DBHI-KO ESTALPEA EGITEKO OBRAK HASI DIRA

Nafarroako Gobernuak Hezkuntza Departamentuak 300 ikasle inguru hartuko dituen Agoizko DBHI berriko eskola-patioko kirol-pista estaltzeko obrak lizitatu ditu. Hain zuzen ere, azpiegitura horrek egungo San Migel ikastetxearen eta ondoko kiroldegaren arteko eremua babestuko du, eta ikastetxeko zein institutuko ikasleei eguraldi txarreko egunetan babesa emateko eta kirola egiten laguntzeko balio du.

Proiektu horrek, gehienez, 367480,93 euroko gastua izanen du eta 3 hilabeteko egikaritze-epea. Aurreikusten da estalki horretako obrak amaituta egotea institutu berria martxan jarri aurretik, urte amaieran.

AUTOBUSEN ORDUTEGIA BERRITU DA

Uztailaren 1etik, ALSA enpresak kudeatzen duen autobus zerbitzuak, Agoitz eta Iruñea arteko linea hartzen duenak, ordutegi berria du hiriburura joateko.

tuta: Agoitzetik Iruñera 09:00etan, 10:20etan, 12:00etan eta 15:40etan dira zerbitzuak, eta Iruñetik Agoitzerako bidea egiteko, berriz, 11:00etan, 13:00etan, 14:30etan eta 19:10etan.

Horrela, astelehenerdik ostiralera, lau dira joateko eta itzultzeko aukerak, honela bana-

Larunbatean Iruñera joateko zerbitzua 10:20etan da. Itzulerako bidea, 14:30etan.

AOIZ/AGOITZ	PAMPLONA/IRUÑEA
09:00	11:00
10:20	13:00
12:00	14:30
15:40	19:15
10:20	14:30
PAMPLONA/IRUÑEA	AOIZ/AGOITZ

ASTELEHENETIK OSTIRALERA

LARUNBATA

AGOITZ, BIHOTZA ETA MEMORIA

Agoizko herritarrek Memoriaren Parkera itzuli ziren, 1936ko irailaren 18an, Eloko Teilerian fusilatu zituzten 11 agoizko haiek gogoratzeko. Egun batzuk geroago, Longida bailarako beste 16 bizilagunek bukaera bera izan zuten. Guztira 27 hildako izan ziren, eta urtero monolitoaren ondoan egiten duen hitzorduan aipatzen eta gogoratzen ditu, 1936ko kolpe faxistaren ondoren errepresaliatutako pertsona guztiak aitortzearekin batera.

Angel Martin Unzue alkateak, gaztelaniaz, eta Joseba Corera Kultur zinegotziak, euskaraz, gogoratu zuten hori irakurri zuten agerpean. «Beren etxeetatik erauzi zituzten, soilik desberdin pentsatzeatik, askatasunarekin, justiziarekin eta berdintasunarekin, herrialde laikoaren alde egitearekin, alegia, benetako demokraziarekin konprometitutako pertsonak izateagatik. Baina dena erori zen faxista batzuen zentzugabekeriagatik, armak, tiroak, heriotza, umiliazioa eta beldurra inposatu baitzituzten» zioen idatziak.

Komunikatuan gogora ekarri zen hildako horien familien eta, batez ere, beraien alargunen (galtzaila nagusiak) izua eta jazarpina. Aldi berean, istorio izugarri honen irabazle handienak izan zirela adierazi zuten, duintasunez bizi ahal izan zirelako, familia bakarrik aurrera ateratzeko gai izan zirelako eta ondorengoei gorrotoan oinarrituta ez zeuden balioak transmititzeko gaitasuna izan zutelako. Idatzian Errepublikaren alde zeuden eta mota orotako errepresioa (desjabetzeak, erbesteratzea) jasan zuten pertsona guztiak omentzeko tartea utzi zen.

INDUSKETA LANAK HASI DIRA ZALURRIBARKO SAN SALBATORE MONASTEGIAN

Irailaren 11 eta 12ko asteburuan, 60 boluntario inguruk parte hartu zuten Zalurrribarko San Salbatore monastegiko lehen esku-hartzean. Ekimena HIDEA Agoizko Historia Kultur Elkartetik abiatu zen. Iaz, Agoizko historia- eta ondare-zale lagun talde batek osatu zuen elkarte, geroztik arlo horretan Udalarekin elkarlanean aritzen direnak. Lehenengo fase honetan, aztarnategia garbitu, egonkortu eta mugatu zen, eta eraikinaren hormak aurkitu ziren. Urriaren beste interbentzio bat egingen da, zenbait lagin irekitzeko eta estratigrafia dokumentatzeko.

Monastegi zaharraren hondakinetak eskuhartzeko arkeologiko hori Udalak eta Cederna-Garalurrek Aranzadi Zientzia Elkartearekin sinatutako akordio bati esker egin ahal izan da. HIDEAK, dituen proiektu guztien artean,

Udalak frankismoaren errepresioaren biktimekiko eta haien familiekiko konpromisoa berretsi zuen. «Zuen esanetara gaituzue eta eskua luzatzen dizuegu. Gaur omentzen ditugun pertsonen oroimena bizirik egonen da beti gure bihotzetan eta behar den guztietan ohoratua izanen da», adierazi zuten.

Agoitz, bihotza eta memoria, batu ziren ekitaldian. Eta horri Simplex taldeak abesti hunkigarriak erantsi zizkion. Bukaera emateko, omeneko aureskua eta lore zuriak eta trikoloreak monolitoaren aurrean.

MEMORIAREN ZIKLOA. 1936ko estatu-kolpe faxistaren 85. urteurrenean, Agoizko Udalak Memoriaren Ziklo zabal bat antolatu zuen iraillean, fusilatuei eta frankismoaren errepresioa jasan zuten herriko eta inguruko herrietako pertsona guztiei urtero errekonozimendua eta omenaldia egiteko. Udalak diseinatutako ekitaldien programa «José Alfaro: erbesteratzea eta duintasuna» argazki erakusketarekin

hasi zen. Argazkilaria tafallar errepublikar polifazetikoak 1936tik 1946ra bitartean Frantziara erbesteratua egon zen bitartean hartutako irudiak oinarri hartuta egindako erakusketa da. Erakusketa, Nafarroako Memoriaren Institutuak antolatutakoa, Atxu Ayerra Alfaro argazkilaria (José Alfaren bilobak) aurkeztu zuten. Berak ere ondorengo bisitaldia gidatu zuen. Programak «Nafarroa: erbesteratze goiztiarra, oroipen berantziarra» hitzaldiarekin jarraitu zuen, Josu Chueca EHUKo Historia Garaikideko irakaslearen eskutik. Horrez gain, Mikel Huartek «Gorriak» liburuaren aurkezpena egin zuen. Obraren gaia, Osasunaren ezkutuko historia: futbola, politika eta errepresioa. Programa, memoriaren historia letra larriz jasotzen duen «Vencidos» antzeztanarekin osatu zen. Besteei eman zieten emakumeak, erbesteratze, estraperloan, gosean, emigrazioan... familiak aurrera atera behar izan zituztenak.

Gerra Zibilaren kontakizun krudel eta mingarriak.

Agoizko ermiten lana eta ikerketa lehenetsi ditu. Orain arte zortzi kaperak txiki antzeman

ditu elkarteak herriko inguruan, baina San Salbatore, mendeetan zehar dokumentu-erreferentzia ugari dituen (lehen aipamenak XI. mendearen erdialdekoak dira), garrantzitsuena da.

Bai HIDEAK bai Agoizko Udalak (lehen fase hau 3.000 euroekin finantzatu du) uste dute, ermitak duen ondare eta sentimenduzko balioa dela eta, bertan jardutako beharko litzatekeela, historia handia duen monastegia berreskuratu eta sendotzeko: mendeetan zehar izan zuen aktibitatea, Frantziako tropek Independentzia Gerran (1808-1814) suntsitu zuten arte.

Udalak eskerrak eman dizkio HIDEARI egindako lan altruistagatik, eta Agoizko ondarea ikertzen eta sustatzen jarraitzea animatu du, horrela denok irabaziko dugulako.

AGOITZEN AURKEZTU DA BIOMASA ZENTROA

Nafarroako Gobernuak trantsizio energetikoaren arloko ekimen publiko berritzaileentako bat burutu du: Agoitzen baso-biomasa eraldatzeko eta hornitzeko zentro pilotu baten sorrera. Zentro horren helburua da energia berde hori arian-arian ezartzea bizitegi-parke publiko zein pribatuetan, jasangarriagoak izan daitezzen.

Nasuvinsak garatu du ekimena Lursarea Lurralde eta Jasangarritasunaren Agentziaren bitartez, Promobiomasse proiektu europarraren esparruan. Proiektu horrek, 2018tik, biomasaren tokiko eskaintza eta eskaria ku-

deatzeko eredu bat bultzatzeko lan egin du, baita gure basoetatik datorren energia garbi hori ekoizteko eta merkaturatzeko sektorea garatzeko ere.

Aierdi lehendakariordeaz gain, ekitaldian izan ziren Angel Martín Unzué Agoizko alkatea, Alberto Bayona Nasuvinsako zuzendari kudeatzailea, Rubén Goñi Foru Gobernuako Proiektu Estrategikoen zuzendari nagusia eta biomasari lotutako sektore publiko eta pribatuko ordezkariak eta Promobiomassen parte hartu duten eskualde bazkide eta elkartue-takoak.

Biomasa zentro berri hori 2022an hasiko da lanean, eta urtero 900 tona ezpal ekoiztea aurreikusten da, Nasuvinsak sustatzen duen Nafarroako Gobernuaren Navarra Social Housing 'alokairu planeko 524 etxebizitza babestuek hornitzeko.

Antzina Solano enpresarena izandako pabilioi batean dago, 3.302 m²-ko azalera hartzen du, eta 1.996 m² estalita egonen dira; gainerakoa, berriz, materiala biltzeko zelai estali gabe geratu da. Zurak zigilua izanen du: modu jasangarrian, Nafarroako baso eremu gehienetan bezala, kudeatutako basoetatik ateratakoa.

BIOERREGAIEN LABORATEGIA, AGOITZEN

Energia Berriztagarrien Zentro Nazionalak (CENER) sustatutako Bioerregai Aurreratuen Garapenerako Laborategiaren proiektuak jardura ekonomiko berritzailea sortuko du Agoitzen, bai eta lanpostu iraunkorrak, egonkorak eta kualifikazio handikoak ere. Hala adierazi zuen Mikel Irujo Ekonomia eta Enpresa Garapenerako kontseilariak. Juan Cruz Cigudosa Unibertsitate, Berrikuntza eta Eraldaketa digitaleko kontseilariarekin batera aurkeztu zuen laborategia CENERek Agoitzen duen lantegian. Agoizko alkateak, Ángel Martín Unzué, harrera egin ondoren, instalazioak bisitatu zituzten.

Proiektu honen helburua bioerregai aurreratuak ekoizteko teknologia garatzea da, jatorrian diesel, keroseno eta itsas motakoak, baso-hondakinetatik eta tokiko nekazaritza-hondakinetatik abiatuta. REACT-EU funtsen finantzaketa 7,6 milioi eurokoa izanen da 2021-2023 aldian; horietatik 5,055 milioi Agoitzen inbertitzeko eta 11 pertsona kontratatuzko izanen dira.

Irujo gaineratu duenez, proiektu hau "desindustrializazioak asko kaltetu duen eremu bat,

bultzada teknologiko eta zientifikoaren bidez, suspertzearen aldeko apustua da". "Agoitzen eremua suspertzeko beharra dago, ahal bada ezagutzari lotutako industriaren bidez. Eta proiektu honek bi helburuak betetzen ditu, CENERek Agoitzen duen egoitzan eginen baita", azpimarratu zuen.

Ángel Martín Unzué oso positibotzat jo zuen Europako funtsen helmuga Agoizko lantegi batean egotea eta plantilla bikoitza izatea. "Kualifikazio handia behar bada ere, inguruko jendeari emanen zaio lehen tasuna", adierazi zuen alkateak.

INDUSTRIALDEA BERPIZTEKO PROPOSAMENAK

Iruñeko Bideko Ama Birjina Zentroko 18 eta 29 urte bitarteko zazpi ikaslek Agoizko industrialdea dinamizatze eta berpizteko proposamenak egin dituzte, "Solano bizirik" izeneko proiektua aurkeztuz. Nafarroako Enplegu Zerbitzuaren enplegua aktibatze 'Giltza' programaren seigarren edizioaren barruan garatu da, Hezkuntza Departamentuarekin, Cederna Garalurrekin, Agoizko Udalarekin eta Aralar Elkartearekin (substantziarik gabeko mendekotasunen kolektiboekin lan egiten du) elkarlanean, eta Enplegua Fundazioak gauzatu du.

Egin duten proiektua bi zati ditu. Alde bate-tik, planoen gainean egindako proposamen bat, hainbat industria-profil espazio mugagarririk eskaintzeko, eta teknologia berriarekin egokitutako nabe jasangarri bat. Beste zatia kontzeptu-mailakoa da, izen, logo eta eslogan bat diseinatu da eta komunikazio-kanalak zehaztu dira. Era berean, substantziarik gabeko adikzioak dituzten kolektiboak integratu nahi

dira, ontziaren zati bat kudeatu ahal izan dezaten eta ekintzaileekin elkarrekin ahal izan dezaten. Ideia hori Nasuvinsara eraman da,

Solanoko antzinako nabeetan proiektatu nahi diren habia-ontzien sorkuntzan aztertu eta garatu ahal izateko.

ENERGIA JASANGARRIRAKO EKINTZA PLANAK PRESTATZEN HASI DIRA NAFARROAN

Nafarroako Gobernuak konpromiso irmoa du klimarekin, Europako helburuekin bat etorritik, bere tokiko plangintzaren bidez. Toki-administrazioaren inplikazio hori «Life-IP NAdapta-CC» Europako proiektuan gauzatzen da. Testuinguru horretan, Lursarea-Lurraldearen eta Jasangarritasunaren Nafarroako Agentziaren bidez, Nasuvinsaren unitate teknikoak eta «factor ideas for change» delakoarekin batera, Klimaren eta Energiaren Alkatetzen Itunari atxikitako Nafarroako udalerrien Klimarako eta

Energia Jasangarrirako Ekintza Planak (PACES) egin dira.

Lan honen helburu nagusia 2020-2030 epean Itunari atxikitako 154 udalerriren PACEak egitea da, eta horien artean dago Agoitz. Udalerri bakoitzaren azterketaren bidez, Europar Batasunak 2030erako ezarritako helburuak betetzen lagunduko duten zenbait neurri landu eta aztertuko dira: sektore hauetan CO₂ isurketak gutxienez % 40 murriztea:

- Udala: eraikinak, ekipamendua eta instalazioak, argiteria publikoa eta udal ibilgailuak.
- Bizilekuak: etxebizitza, batez ere.
- Etxeko hondakinak.
- Garraioa (Iruñerrian).

Ekimen honek parte-hartze sozialeko prozesu garrantzitsu bat barne hartzen du lurraldean. Izan ere, Itunaren erabakiek eta konpromisoek udaletako teknikarien eta politikarien eta herritarren ekarpenak jaso beharko dituzte.

BIODIBERTSITATEAREN ALDE

Mantenamendu txikiko belardi eta lorategiak errealitate bilakatu dira hiri askotan. Gero eta gehiago ezartzen ari dira hiri eremuetan, ur kontsumoa gutxi behar dutelako eta biodibertsitatea ahalbidetzen dutelako.

Agoitzen, parke eta beste eremu batzuen artean, 35.000 m² inguru berdegune ditugu. Beraxitoko parkean 15.000 m²-ko erreindako zelai eremu bat dago, ohiko belardia ez dena. Duela 15 bat urte osatu zen, eta ez dago ureztatze-sistemarik instalatuta. Zorua nahiko irregularrak du eta, beraz, mantentze-lanak garestiagoak dira. Aurrean, bideen eta aisialdirako elementuen ondoko belarra moztea erabaki da, eta gainerako eremua moztu gabe utziko da ekainaren amaierara arte, intereseko eta balio ekologiko handiko landareak hazi daitezzen. Udaberrian belarra ez mozteak orkideak

(landare munduko lorerik garatuenetakoak) bezalako espezieak garatzen uzten du. Orkideez gain, beste lore eta belar espezie interesgarri batzuk ateratzen ere ikusiko dugu; horiek, kolorea edo sendagai bezala erabiltzeko interesgarriak izateaz gain, intsektuei eta txoriei jaten ematen diete umatze-garaian.

Azken batean, naturalizatutako belardi bat balorean jartzea da helburua, eta ingurumenaren eta paisaiaren ikuspegitik dakartzan onurak kontuan hartzea. Ekainaren amaieran, landareek beren bizi-zikloa amaitu eta belarrak gorrituta, eremu osoa moztu zen.

Agoizko Udaleko Ondare eta Ingurumen Arloa jarduteko modu desberdin bat dela ulertuko delakoan dago, eta ez, aldiz, parkea utzita dagoela.

EMAKUMEEN AURKAKO BORTIZKERIAREN KONTRA ARITZEKO PROTOKOLOA

Izaga Gizarte Zerbitzuen Mankomunitateak "emakumeen aurkako indarkeriaren aurrean jarduteko I. koordinazio-protokoloa" garatu du bertako udalerrri eta bailaretan. Protokolo honen helburua da emakumeen (eta adin txikikoen) aurkako indarkeria-kasuetan ahalik eta modu koordinatuenean, espezializatuean, integralenean eta kalitatezkoan esku hartzea bermatzea, lurraldean presentzia duten erakunde eta eragile guztietatik, genero-ikuspegian eta giza eskubideetan oinarrituta.

Protokolo honen diseinuaren oinarria da emakumeen aurkako indarkeria-kasuetan esku-hartze politikoa eta Mankomunitateko zerbitzuetako teknikariena bideratu behar direla, helburu jakin batzuei erantzuteko:

- Esku-hartzea protokolizatzea.
- Estrategiak eta tresnak homogeneizatzea.
- Esku hartzeko eredu komuna eta ikuspegi

"BORTXAKETAREN KULTURA"-RI BURUZKO TAILERRA

Agoizko Udaleko berdintasun-arloak antolatuta, Nafarroako Berdintasunerako Institutuarekin lankidetzan, Rut Iturbide Rodrigo genero eta emakumeen aurkako indarkerian adituak tailer interesgarri bat eman zuen 15 eta 17 urte bitarteko neskenentzat. Tailer horretan, hainbat estrategia eta alternatiba azaldu ziren bortxaketaren kultura eraldatzeko.

"Bortxaketaren kultura" terminoa nahiko berria da, eta gizarteak biktimei errua botatzeko eta sexu-indarkeria normalizatzeko moduak deskribatzeko sortu zen. Emakumei edo haurrei egindako sexu-abusuetan, isilean gordezea edo beste alde batera begiratzea, salatu edo minimizatu gabe. Indarkeria jakin bat sexy ikusten da, eta sexualitatea indarkeriatik oso gertu dagoen zerbaitekin nahasten da. Bortxaketaren kultura arlo asko hartzen ditu: te-
lebisita, txantxak, publizitate-iragarkiak, legeak, lan-mundua edo pornografia mota jakin bat.

bera eraikitzea.

Protokolo hori taxutzeko, hainbat lan-saio egin dira politikariekin, teknikariekin eta gizarte-, kultura-, hezkuntza- eta kirol-arloko hainbat erakunderekin. Indarkeria jasan duten eta bizi-

rik atera diren emakumei ere hainbat elkarrizketa egin zaizkie, baita adingabeei ere, horiek funtsezkoak baitzira jarduketako protokolizatzeke.

Ikerketa taldea IPES Elkarteke Rut Iturbidek zuzendu eta koordinatu du.

buruari galdetu beharko lioke zein mekanismo, praktika, ideologia edo erakundek elikatzen dituen, biktimak zalantzan jarri edo erruduntzat jo beharrean.

Baina galarazteko mekanismoak badaude, eta tailerrean horietako batzuk zehaztu ziren. Oinarritzeko da adostasunean hezte eta sakoneko arrazoiak salatzea. Gaur egungo gizartearen, ezinbestekoa da maskulinitatearen kontzeptua birdefinitzea eta errua biktimei leporatzeari uztea. Guztiok zero tolerantzia erakutsi behar dugu eta zigorgabetasunari amaiera eman. Eta funtsezkoa da biktimen aldeko legeak egitea.

Horrela bakarrik gelditu ahal izanen dugu "bortxaketaren kultura" hori; izan ere, abusatzaileak sortzen dituen gizarte batek bere

LGTBI KOLEKTIBOAREN ESKUBIDEEN ALDE

Ekainaren 28an ospatzen den LGTBI harrotasunaren Nazioarteko Eguna dela eta, Agoizko Udaleko osoko bilkurak mozio bat onartu zuen, urteko egun guztietan LGTBI pertsonen eskubideekiko konpromiso politiko irmoa berresteko.

Pandemiak LGTBI pertsonenganako diskriminazio-maila handiagoak ekarri ditu; haien eskubideak bermatu beharrean, areago urratu egin dira. Gainera, gorrotoaren eta erasoaren diskurtsoak areagotzen ari dira, eta LGTBI pertsona askoren bizi-baldintzak prekarizatzen. Pandemiak agerian utzi du eskubide-

tan egindako aurrerapenak, kolektiboen eta ekintzaileen urteetako borrokan hain zailak izan direnak, hauskorak direla, eta oso erraza dela horiek galtzea eta atzera egitea. Krisi-une honetan konpromisoa hartu behar dugu, inoiz baino gehiago, eta konpromisoen adierazpen hutsak alde batera utzi.

Hori dela eta, Agoizko Udalak politika eraldatzaile eta urgenteak hartzeko konpromisoa hartu du, eta giza baliabideak, baliabide teknikoak eta ekonomikoak erraz-tuko ditu, LGTBI pertsona guztien eskubideak bermatzeko.

PALESTINARI BURUZKO AGERPEN INSTITUZIONALA

Agoizko Udalak adierazpen instituzionala onartu du, Israelgo okupazio indarrek Palestinan egindako azken erasoak gaitzesteko.

1948an Israeliek lurralde palestinarra husten eta ebasten hasi zenetik, eraso militarrek etengabeko mehatxu bihurtu dira. Israelgo agintariak kanporatze eta kolonizazio prozesu berri bat ireki dute Palestinan, eta Palestinako lurralde osoan protestak eragin dituen nazioarteko zuzenbidea urratu du.

Palestinak ezin du erasoak pairatzen jarraitu,

nazioarteko komunitatea isilik mantentzen den bitartean. Eta, horregatik, Agoizko Udalak, onartutako adierazpenean, Israeliek Palestinako herriari egindako giza eskubideen urraketak salatzen ditu, eta neurri zehatzak eskatzen ditu, Israel nazioarteko legalitatea eta Palestinako herriaren eskubideak errespetatzera behartzeko.

Gainera, Udalak Palestinarako laguntza humanitarioa indartzeko eskatu die Nafarroako erakundeei, pandemiak haien egoera are gehiago areagotu duen une honetan.

KOLONBIAKO ERREPRESIOA DELA ETA

Kolonbian gertatzen ari diren indarkeria-gertakari larriak direla eta, Agoizko Udalak adierazpen instituzional bat onartu zuen ekainean egindako ohiko osoko bilkuran. Adierazpen horretan, bere gaitzespena adierazten du indar armatuek eta Kolonbiako polizia militarrek egindako errepresio basatiaren eta indarraren erabilera neurrigabeengatik, Duque presidentek eta haren Gobernuak bultzatutako zerga-erreformarako legearen aurkako mobilizazio baketsu eta legitimoak erreprimitzeko.

Kolonbian ematen ari den errepresioaren gehiegikeriaren ondorioz hildako familiekiko eta zauritutakoekiko Agoizkoen elkartasuna ere

jasotzen du adierazpenak. Gainera, Kolonbian manifestazio-eskubidea modu baketsuan bermatzea eta dagozkion ikerketak egitea eskatzen da, erantzukizun guztiak zehazteko. Azkenik, Nafarroako Gobernuari, Espainiako Gobernuari eta Europar Batasunari Giza Eskubideen urraketekin amaitzeko Kolonbiako Gobernuari egiten zaizkion eskakizunetan aktiboki parte hartzeko eskatzen zaie.

Kolonbiako herriaren ondoan egoteko unea da, bere aldarrikapenean oinarrituz eta indarraren erabilera protesta baketsuak ito ez ditzen, elkarrizketa eta gizartearen ulermena aldarrikatzeko, bake eta elkarrizketa giroan.

LAGUNTZA JARDUNALDIAK: HEZKUNTZA EMOZIONALARI BURUZKO EKIMENA

Hezkuntzako 'Laguntza' proiektu pilotuan parte hartzen duten ikastetxeek, besteak beste Agoizko San Migel ikastetxeak, ikasgeletan ongizate emozionala sustatzeko, beren esperientzia azaldu zuten edizio honetako hirugarren jardunaldietan. Jardunaldi horiek telematikoki egin ziren ekainaren 1, 2 eta 3an, eta programaren lehen urtearen amaiera ekarri zuten. Lehenengo Laguntza jardunaldiak ziberbizikidetzari buruzkoak izan ziren, eta bigarrenak, suizidioari buruzkoak.

Egitasmoaren bukaerako ekitaldian parte hartu zuten Mercé Conangla Ekologia Emozionaleko Institutuko zuzendariak eta Carme Boque eskola-bitartekaritzan adituak. Gainera, Laguntza Secundaria programa aurkeztu zen.

Laguntza proiektu pilotua 2020-2021 ikasturte honetan hamabi ikastetxetan jarri da abian. Hiru urteko iraupena du, eta horri esker, lehen ikasturte honetan sentsibilizazio-fase bat garatu ahal izan da, Pilotajearen integratutako Haur eta Lehen Hezkuntzako ikastetxetako bizikide-

tza arautzeko hezkuntza emozionala garatzeari buruz. Horietan, talde eragileak eratu dira, ikastetxe bakoitzeko zuzendaritza-taldeko eta Bizikidetzako Batzordeko kideez osatuak.

Pilotajearen bigarren urtean gataz-kak konpontzeko eta bitartekotzako prestakuntza landuko da, eta hirugarren urtean ikastetxe bakoitzaren prestakuntza-espezializazioa egingen da.

ITZIAR GÓMEZ EKIN IRATI MANKOMUNITATEA BISITATU ZUEN

Itziar Gómez Landa Garapen eta Ingurumen kontseilariak bisita erronda bat hasi zuen abuztuaren 10ean, Nafarroan etxeko hondakinak biltzeko ardura duten tokiko erakundeetara. Helburua da haietako bakoitzaren egoera, arazoak eta beharrak ezagutzeko, 2022an Nafarroako Hondakin Plan (PRN) 2017-2027 berrikusteko. Data horretan, planak berak ezartzen duen bezala, ebaluazioa eta berrikuspena egiten dira, hartutako neurrien eraginkortasuna eta emaitzak aztertzeko.

Abuztuaren 10ean kontseilaria Irati, Zangoza, Bidausi eta Eska-Zaraitzu mankomunitateetako ordezkari eta teknikariek bildu ziren Agoitzen. Herritarrak etengabe sentsibilizatzeko eta informatzeko beharrari heldu zitzaion, eta prebentzioan eta murrizketan jarri zen arreta, oinarriko zutabe gisa, eta hondakin

banaketa egiteko eta objektuen eta materialen berrerabilpena handitzearen beharra azpimarratu zuen. Halaber, mahai gainean izan ziren materia organikoaren erronka, finantzaketa-iturri berriak, Hondakin Funtsaren

banaketaren lehen ekitaldien balorazioa eta gobernantza komuna izateko beharra. Iraileko lehen hamabostaldirako gainerako mankomunitateekin bilera erronda osoa osatzea aurrerikusi dute.

BIRZIKLAPENAREN LEHIAKETAK BADU SARIA

Nafarroako Gobernuak eta Hondakin Partzuergoak 92 herritan biohondakin birziklapena handitzeko eta hobetzeko bultzatutako Orginocopa lehiaketari esker, bataz beste, %24 igo berreskuratutako materia organikoa, parte hartu duten udalerrietan. Gainera, aurreko urteko datuekin alderatuta, %15 murriztu dira gainerako edukiontzira botatutako hondakinak, eta, horrela, zaborteigira zuzenean doan bolumena eta horren ondoriozko CO₂ isurketa murriztu dira.

Lehen edizio hau bi hilabetez garatu da hondakin kudeaketarako 11 erakundetan. Iratiko Mankomunitatearen eremuan Agoitzek bakarrik parte hartu du: etxeko eta sortzaile handien materia organikoaren biltzea egiteko dagoen ibilbidea oinarri hartuta. Gaikako biltzetan familia partehartzaileen kopurua handitzea ezarri zen helburutzat, eta %13ko igoera lortu da inskribatutako etxeko unitateetan. Lehiaketaren sariak: 300 tona plastiko eta

260.000 kafe kapsula birziklatu baino gehiagorekin egindako hiri-aldizariak.

Organicoparen lehen edizioa amaitu da, baina erronkak aurrera jarraitzen du eta hemen garrantzitsuena parte hartzea da, izan ere, joko zelai bakarra dugu, gure lurra, eta ahalegin kolektiboak bakarrik ahalbidetuko digu hurrengo belaunaldientzat etorkizun eraginkorragoa eta iraunkorragoa lortzea.

JASANGARRITASUNAREN II. AZOKA OSPATU DA

Asteburu osoan zehar, Urrotz Hiriak Iratiko Hondakin Solidoen Mankomunitateak antolatutako II. Jasangarritasun Azoka hartu zuen. Tokiko ekizleak eta elkarteak, udal arduradun eta teknikariek batera, bildu ziren gogoeta egiteko, tokiko baliabideak ikusarazteko eta birziklapenaren eta ekonomia zirkular eta iraunkorraren balioei buruz kontzientziatzeko.

Programa dinamikoa eta aktiboa izan zen, eta ostiral arratsaldean hasi zen, mahai-inguru batekin: «Zangozako merindaderako elikadura-sistema lurraldekoa, ziklo organikoak ixten dituen despentsa bat ehuntzen». Produktu dastaketa batek eta «Después de mañana» filmaren proiektzioak itxi zuten lehen eguneko programazioa.

Larunbat goizean, azokaren aurkezpena eta irekiera egin ziren, eta, horren ondorioz, bi tailer egin ziren komunitatean izan daitezkeen aukerei buruz. Arratsaldean, sei elikagai-ekoizle txahal, ezti, baratze eta zerealen inguruan duten esperientzia azaldu zuten.

Igande goizean nekazal konpostajeari ekin zion hiru elkarteren hitzaldiarekin. Baita plastikozko birziklatze proiektua ere, Precious Plastic, per-

makulturarekin eta diseinu birsortzaileekin. Gainera, tailerrak eta mahai-inguruak eginen dira azoka ibiltariaren bigarren edizio honetan.

Argazkia: Marian Zozaya

LEHEN ZOKOAK ARRAKASTA ITZELA IZAN ZUEN

Joan den igandean, irailak 12, lehen agoizko merkatu tradizionala estreinatu zen. Eta ezin izan zuen eszenaritze eta auzo-erantzun hoberik izan. 34 merkatarik parte hartu zuten, Agoizko hamaikak, eta beren postuekin Agoizko karrika nagusia hartu zuten, frontoan hasi eta Mendiburua plazaraino, jende ugari bildu zuen jai eta poz giroko egunean. Postuez gain, musika emanaldiez gozatzeko aukera ere izan zen. 12:00etatik aurrera, eta udaletxe plazan, herriko hiru taldek jarri zioten giroa egunari: Mariano Garcia Musika Bandak, Inkerak, Inkerak eta Guti eta Aritz bikoteak.

Erakustaldiak ere izan ziren. Merkatu plazan, pago-oholezko teilatuak nola egiten ziren erakutsi zuten; Nafarroa Behereko plazan, berriz, Agoizko Kostradako Kofradiak kostrada bat egin zuen (eta dartzatzea ere).

Herriko eta eskualdeko jende asko Bildu zen gazta, imitaziozko bitxi, antzinako gauza, produktu natural, landare eta abarren saltokien inguruan, eta tabernak eta terrazak gainezka zeuden. Azoka zaharretako festa giroa izan zen nagusi, pandemia garaian egonda ere (Irati Bizirik-ek oso kontua hartu zuen eguna

BI KINTAKOENTZAKO ZAPIAK

Pandemiak 2019an eta 2020an jaiotako neska-mutilen bostenak zapirik gabe utzi zituen, orain arte. Herriko jaietako Haurren Egunean egiten den ekitaldi hunkigarri batean eman ohi dira horiek. Agoizko Udalak, baina, ez zuen banaketa gehiago atzeratu nahi, ezta hiru kinta elkartu arte itxaron ere. Hala, joan den abuztuaren 28an, Nafarroa Beherea Plazan egindako ekitaldi xume batean, konpartsako lau erraldoiren irudiak lekuko zirela, udalbatzak 44 zapi banatu zituen txikien bi belaunaldikoekin artean.

antolatzeko) Irati Bizirik kolektiboak eta SA-REAN gizarte-laguntzako boluntariotza taldeak konpartitzen zuten saltokitik jende asko pasa zen goiz osoan zehar. Beharrezko jardunaldia izan zen, errepikatzeko asmo dutena.

Agoizko Zokoko talde eragileak eskerrak eman dizkie Udalari, boluntarioei, Cedernari, Iratiko Mankomunitateari eta Sarean kolektiboari,

hurrengo deialdietan Agoitz eta eskualdea dinamizatzea helburu duen esperientzia hau antolatzen laguntzeagatik.

Oraingoz, 34 postuetan produktuak eskaini ziztuztenek egindako balorazio-inkesta batzuen emaitza dela eta, ekimenarekin jarraitzeko prest agertu dira antolatzaileak.

IZENAK. Naia Iturbide Garde, Daniel Alzueta Ibáñez, Lur Macuso Zalba, Ohian Ardanaz Anula, Gauden Vidondo López, Aimar Arenal Garcés, Ala Aljabra, Nagore Gárriz Petrea, Imanol Goñi Itxaso, Ohian Rodríguez Marijuan, Irai Oroz Iribarren, Ariane Ernaga Miguéliz, Xabat Fernández Ayanz, Amaia Imízcoz de Gracia, Lara Eslava Beaumont, Siara Sancet, Joury Hassad, Mirari Etxarte Agudo, Tasnim Darwich, Izaga Ibáñez Mañeru, Telma Sancet Lasa, Kira Itoiz Zalba, Eder Dendarrieta, Max Farre Cots, Paula

Salinas Unzué, Saioa Rodrigo, Alain Abaurrea, Rares Constantin, Mara Elena Petrea, Alai Fernández Martínez de Mandojana, Ibai Vidondo Curiel, Nahikari Iriarte Arias, Elise Otano Corera, Jone Aietxu Burgi, Martín Aietxu Gutiérrez, Aidi Sancho Jimeno, África Torvisco, Egoi Lizarraga Ramos, Hugo Medardo Puglia Romy, Iruñe Rey Ugarte, Jack Causton Garcia, Rodrigo Martín Garrido, Ani Gorostizu San Martín eta Alba Gutiérrez Soto.

KULTUR BALANTZEA

EKAINA. Musika Eskolak eskola-egutegiari amaiera emateko programatutako ikasturte amaierako ekitaldiak aurten egin ahal izan dira. 2020ko ekainean, pandemiaren ondorioz, bertan behera utzi behar izan zituzten kontzertu horiek. Hilaren lehen egunean, txistu entzunaldia egin zen Agoizko eta Uharteko musika eskoletako ikasleekin.

Musikala ikasgaiko ikasleek, eskolako bandaren laguntzarekin, Disneyren «Toy Story» filmaren egokitzapena antzestu zuten. Istoria dibertigarri horrek ikusleei gozarazi zien, eta baimendutako edukiera bete zuten. Azpimarratzekoa da ikasturte osoan zehar ikasleek prestatzen dituztela antzesten duten antzerki musikaleko gidoia, dantzak, dekoratuak eta abestiak.

Musika Eskolako ikasleen ikasturte amaierako emanaldia, aurten, egun bitan egin zen, baimendutako edukiera betetzeko eta, horrela, jende gehiagok musika interpretazioez goza zezan lortzeko.

«Osasuna, hala eta guztiz ere. Positiboan bizitzea» izan zen jubilatutako, alargun eta pentsiodunen plataformak antolatutako hitzaldia, David Brugos Miranda psikologo klinikoak emana Kultur Etxean.

Aurten ere, Kultur Etxeko areto handiak «lehengoratze, ehazketa eta pintura» ikastaroen erakusketa hartu zuen. Ibilbide bisuala, tailer hauetako ikasleek ikasturte osoan zehar egin dituzten lanetan barna.

«Kaleko Kulturaren Koloreak» udako programa ekainean hasi zen bi ekitaldirekin: San Joan gaueko akelarrea, Irati antzerki taldearen eskutik, eta Milaur Taldearen dianak.

UZTAILA-ABUZTUA. Udako hilabeteetan, «Kaleko Kulturaren Koloreak» zenekoak Agoizko kultura- eta jai-programazioari programarekin ordezkatu zen.

IRAILA. Agoizko Udalak 1936ko estatu-kolpe faxistaren 85. urteurrenean programatutako Memoria Historikoaren Zikloak hartu zituen irailean egindako ekitaldi gehienak.

Baina kultur agendak beste jarduerak batzuetarako lekua ere izan zuen. Kultur programaren 26. edizioa Agoitzera hurbildu zen berriro ere. Kultura eta Kirol Departamentuak antolatutako ziklo honen azken-aurreko ekitaldia Agoizko Kultur Etxean eskaini zen irailaren 3an, joan den ekainaren 18tik aurrera Nafarroako 38 lekutan ibili ondoren musika eta eszena emanaldiak eskainiz. Aurtengo proposamena, Ache Pa Ti taldea izan da. Bost musikari nafarrek (horietako bat Jokin Zabalza, jatorri agoizkoa duena), ibilbide luze eta jatorri ezberdinekoek (klasikoa, jaza, folklorea), osatzen dute taldea. 2019an grabatutako Aunitz Urtez diskoko euskal eta afrokaribetar doinuak interpretatu zituzten. Askotariko musika estiloen konbinazioa egiten dute, hainbat jazz-inprobisazioez gain, «Latin-bask» izeneko estiloan.

Horretaz gain, Uni Agoitz II monoziklisten to-

paketa egin zen, mendiko monoziklistak Bildu zituena. Abentura-kirolaren modalitate berri honek hainbat jarduerak eta erakustaldi egin zituen Agoitzen eta inguruko hainbat gunetan.

Agoizko jubilatutako, alargun eta pentsiodunen plataformak risoterapia hitzaldia antolatu zuen Yolanda Monteroren eskutik. Teknika hori, hizlariak zehaztu zuen bezala, barrearen bidez egoera fisikoa eta psikologikoa hobetzera bideratuta dago, egiaztatuta baitago barreak ongizate handia eragiten diela pertsonei.

Irailaren 26an, igandea, goizean, Toki Eder frontoian, osasun agintariak ezarritakogehieneko edukiera betez, «Pirritx, Porrotx eta Marimotots» pailazoek «Amaren Intxaurrek» ikuskizuna eskaini zuten, eta haur eta familiekin partekatu zituzten ama Loretoekin bitzako abenturak.

Bilaketak, bere 45. Urteurrena ospatzeko, erakusketa bat antolatu zuen, urteetan zehar erakundeak antolatutako Agoitz Hiria Nazioarteko Pintura Lehiaketan sarituak izan diren obrekin. Gainera, erakusketa osatu zen 45 urte horietan egindakoaren irudi sortarekin.

Hilaren azken bi egunetan, ikusgai egon zen Kultur Etxean Agoizko Argazkilaritza taldearen «proiektu pertsonalak» argazki-erakusketa. Urriaren 11ra arte bisitatu daiteke areto nagusian. Argazkiaren bidez egile bakoitzaren kezak kontatzeko eta begiratzeko 13 modu biltzen dira.

“KALEKO KULTURAREN KOLOREAK” BALANTZEA

Koronabirusak eragindako osasun-krisiak erabat aldatu du Agoizko kultur eta jai programazioaren garapen normala. Hala eta guztiz ere, eta herriko kultur taldeen laguntzarekin, hainbat jarduerak antolatu ahal izan dira udan zehar «Kaleko Kulturaren Koloreak» programaren baitan. Agenda horren zatirik handiena amaitu da, eta Udaleko Kultura Arloak eta kultur taldeen ordezkariak balorazio «oso positiboa» egin dute; izan ere, ekitaldiak ikustera joandako jende ugari programazio

EUSKARAREN ASTEA ARRAKASTAZ BURUTU DA

Kaleko Kulturaren Koloreak zikloaren barruko beste jarduerak batzuk Euskararen Astearen bildutakoak izan dira, Euskara maitatzen hasteko 17 hitz erakusketarekin hasi zena. Erakusketa herriko hainbat gunen publikotan banatuta egon zen eta, izenak iradokitzen duen bezala, euskal pentsamenduari berezitasuna erakusten duten euskararen hitz bitxiak ezagutzera ematen ditu.

Horretaz gain, irailaren 27an eta 29an, gurasoek beren seme-alabekin Parkean Euskaraz jardueran parte hartu zuten. Jarduera hori Nafarroako Parkean eta igerilekuetan egin zen, eta guztiek elkarrekin jarduerak ludikoez gozatzeko aukera eman zuen. Bestalde, irailaren 28an, gaztetxoek zuzendutako ihes gela saio bat izan zen. Ostiralean, Merkatu Plazan, euskarazko antzerkiaren txanda izan zen: Hemendikara, Zirika Zirkusen eskutik. Umorea eta zirkuak, ikuskizun dotore eta delikatu ba-

askotarikoa eta kalitatezkoa eskaintzea lortu da, uneoro arautegi aplikagarrian jasotako neurriak eta edukiera bermatuz.

Guztira 24 aktibitate antolatu dira aire zabalean, Agoizko hainbat espazioetan: erraldoiak, antzerkia, musika, dantza, jolasak eta zenezuzkoa... programatu dituzte, euskararen aspetean egindako 6 jarduerak barne.

Udako programazio hori Kulturagunean disei-

natu eta planteatu zen, Agoizko kultur talde guztiekin batera, herritarrei kultura- eta aisialdi-aukera segurua eskaintzeko, jaiak bertan behera uzteak berriro eraginen duen uda batean. Kirola ere presente egon da udako jolas-espazioetan bezala. Alde batetik, Kostradaren krosaren XXII. edizioa ospatu zen, eta abuztuko azken asteburuan pilota partidak jokatu ziren Toki-Eder pilotalekuan, «Kantxa 2021» txapelketako batzuk hain zuzen ere.

tean. Eta asteari amaiera emateko, Agoizko dantzarien laguntzarekin, dantza saioa egin zen plaza horretan bertan. Azpimarratzekoa da jarduerak guztiek izan zuten harrera eta

partaidetza bikaina, nahiz eta kasu batzuetan azken orduan zertxobait murriztu ziren, astearen zehar Agoitzek jasan zuen koronabirus kasu handitzearen ondorioz.

EUSKARAREN ETXEAREN INAUGURAZIOA: AEKREN EUSKALTEGIA - ERA ETA GAZTE TXOKOAK

Joan den irailaren 30ean Euskararen Etxea eta bertan kokatzen diren espazioak inauguratzeko ekitaldia egin zen. Horrela deituko da, hemenik aurrera, Ikastola izandako eraikina.

Obra nagusiak AEK-ren lehen solairuan duen euskaltegia egin dira, eta entitateak ordaindu ditu, Udalarekin sinatutako lankidetzahitzarmenean jasotzen den bezala. Ordaine-

tan, kooperatibak lokalak 15 urtez erabiltzeko eskubidea izanen du (luzagarriak). Egindako lanak, hain zuzen ere, honako hauek dira: leihoak aldatzea, komunak berritzea, instalazio elektriko hobetzea, ikasgelak intsonorizatzea eta ikus-entzunezko ekipamendua jartzea.

Udalak, bere aldetik, espazio osoa margotu du, hitzarmenean jasotakoaren arabera. Aldi

berean, Udalak gainerako aretoak, Garraldi ludotekak erabiltzen zituenak, margotu eta birmoldatu ditu. Bertan Era eta Gazte Txokoak espazioak sortu dira, eta, horietan, haurrei, familiei eta helduei zuzendutako euskarazko ikastaro eta jarduerak hasiko dira aurki. Inaugurazioan Agoizko udaleko alkateak eta AEK kooperatiba elkarteko ordezkariak parte hartu dute.

ERA TXOKOA ETA GAZTE TXOKOA SORTU DIRA

Joan den urriaz geroztik, euskararen erabilera sustatzeko hainbat jarduerak hasi ziren Euskararen Etxeko (Ikastola) eraikinean prestatutako bi gunetan: Era Txokoa eta Gazte Txokoa.

Era Txokoa gunean adin txikiko (0-6 urte) seme-alabak dituzten Agoizko familia euskal-

dune zuzendutako jarduerak egingen dira. Erai Txokoak familiei euskararen erabilera sustatzeko baliabideak eskaintzea du helburu, baita elkarrekin denbora pasatzeko jarduerak ludiokoak ere, helduen eta haurren arteko harreman afektiboa sendotzen lagunduko dutenak. Bestalde, 7 urtetik gorako haurrei eta 12 urtetik

aurrerako gazteei euskararen erabilera sustatzeko gunea izanen da Gazte Txokoa. Txoko horretan aisialdiko jarduerak eskainiko dira, haien arteko harreman afektiboak indartzeko.

Informazio gehiago: 948 33 65 65, euskara@aezkoa.net eta www.agoitz.eus.

KANPONDOAREN KIROL PROGRAMA HASI DA

Ikasturtearen hasierarekin batera, Kanpondoak 2021/2022 ikasturterako Kirol Jardueren Programan izena emateko aukera eman zuen.

Kirol eskaintza hiru udal instalaziotan banatu da: KANPONDOA, Toki-Eder frontoia eta udaletxeko dantza aretoa. Prezio publikoei dagokierik, desberdinak dira, esaterako, interesduna inskribatzean abonatuta edo Agoitzen erroldatuta baldin badago.

Ur jarduerak sustatzeko programa bat diseinatu da, bai adinekoentzat, bai haurrentzat. Eta aurreko denboraldietan bezala, sistema birtualaren programazioa erabiltzeko aukera dago, betiere instalaziotan ariketa fisikoa egin ahal

izateko. Eskaintzak hiru egunetan egin beharreko jarduerak aurreikusten ditu, hala nola Indor Zikloa, TRX, Pilates, Sustraiak, Igeriketa eta parrilla osoa (edozein ordutan edozein egunetan sartzea ahalbidetzen duena). Yoga, kirol anitza eta Monociclo ere daude kirol programazioan. Eta adinekoek hainbat aukera dituzte kirola egin ahal izateko. Ikasturte honetarako berrikuntza gisa, Kanpondoak Dantza Eskola abiarazi du, hainbat modalitatetan, interesa duten pertsonen adinaren arabera.

Garatutako programa guztiz egokituta dago indarrean dagoen araudira, guztiok egin ahal izan dezagun kirola ahalik eta modu segurue- n. Kirol modalitate eta diziplina desberdi-

nak eskaintzen dira, non haurrek, agoizko auzotarrek eta eskualdeko biztanleek udal kirol instalazioez gozatu ahal izanen duten kirol bat praktikatuz.

Kanpondoa udal guneko 2021/22 denboraldirako kirol jardueren programa berria www.kanpondoa.es webgunean kontsulta daiteke.

KOSTRADAREN XXII. LASTERKETA

Joan den abuztuaren 21ean ospatu zen Kanpondoak, Agoizko Udalaren eta agoizko enpresa batzuen laguntzarekin, antolatutako Kos-

tradaren Lasterketaren XXII. edizioa. Ezohiko eguna izan zen, tradizioak agintzen baitu jaiak hasi aurreko egunetan egitea eta hiriko kaleak

lasterketako parte-hartzailez betetzea. Covid-ek eragindako data aldatzeak, baina, ez zuen galarazi parte-hartzea, eta bi kategorietan inskripzio ugari izan ziren. Agoitzek giro bikainaz eta lasaiaz gozatu zuen arratsalde horretan, baina haizeak, ordea, lasterketa gogortu zuen.

Lasterketa 18:00etan hasi zen haurren probekin, urduritasuna eta emozioak nagusi ziren giroan. 19:15ean proba absolutua jokatu zen. Maila handiko lasterketa izan zen, zeinetan Iñigo Garcia izan zen garaile. Emakumezkoen kategorian Irene Maialen Gurrutxaga izan zen irabazle. Herrikoen mailan, berriz, Rita Jimenezek eta Ruben Morillok lortu zuten garaipena.

Kanpondoatik eta Udaletik eskerrak eman nahi dizkiegu boluntarioei, Kostradako Lasterketaren edizio berri hau arrakastatsua izan zedin.

MEREZITAKOA, GAZTEEN LEHEN MAILARAKO IGOERA

Denboraldi zail eta bitxi hau gorabehera, Agoizko Kirol Elkarteko gazteen taldea gai izan da bere partida guztiak seriotasunez eta gogo biziz jokatzeko, eta gainera, hilabete askotako borrokaren eta batez ere futbol onaren ondoren, Gazteen Lehen Mailara igotzea lortu du.

Agoizko Kirol Elkarteak eskerrak eman dizkie teknikari taldea osatzen duten Juan Carlos Zandueta, Iker Unzué, Oscar Zabalza eta Xabi Ojerri, euren dedikazioagatik eta lan onagatik eta elkarren segidako hiru igoera lortzeagatik: Kadeteen Lehen Maila (18/19 denboraldia), Nafarroako Kadete Liga (19/20 denboraldia) eta Gazteen Lehen Maila (20/21 denboraldia). Gainera, gazteen taldea osatzen duten jokalariek aitortu eta zoriondu dituzte. Sari hori Agoizko Kirol Elkartearen familia osatzen dutenentzako

eta egunero jokalariekin lan egiten duten pertsona guztien ahalegin desinteresatuarengatik saria ere bada; izan ere, egunez egun, jota

su ari dira lanean jokalariek trebatzean, txiki txikiak direnetik Agoizko Kirol Elkartearen elastikoa defendatzen urteak egin arte. Zorionak!

FORU KOMUNITATEKO ERREMONTE TXAPELKETA, AGOITZEN ERE

Agoizko Toki Eder pilotalekuan jokatu zen, uztailen izandako bi jardunalditan, Nafarroako Foru Komunitatearen 16. Remonte-Magna Sari Nagusiko final-laurdenetako zor-tzigarren kanporaketa.

Agoizko zaleentzako aparteko pizgarria izan zen; izan ere, kanporaketan bi herrikide animatu eta haien jokoaz gozatzeko aukera izan zuten. Oتانok Utergarekin jokatu zuen atzelari, eta Barricartek Ezkurra II.arekin. Hirugarren bikotea Aldabe-Saldias izan zen. Bion artean duten indarra erakutsi eta irabazle gelditu ziren, txapelketako liderrak izateko urrats berri bat emanez.

UTERGA-OTANO, FORU KOMUNITATEKO ERREMONTE TXAPELDUNAK

Agoizko Mikel Otano Urrizalqui erremontistak irabazi zuen, Santi Utergarekin batera, Nafarroako Erremonteko XVI. Foru Txapelketa, finalean Otxandorena-Azpiroz mendean hartuta (35-20). Txapelteka irau duen lau hilabeteetan erregularrenak izan ziren bi bikoteen arteko norgehiagokak ez zuen parerik izan. Finala Zubiriko udal kiroldegian jokatu zen. Dozena bat pilotaleku baino gehiagotan jokatu dira partidak, horien artean Agoizko Toki Eder frontoian.

Uterga-Otanok partidu borobila egin zuten, eta guztiz bat eginik jokatu zuten, bakoitzak bere postuan eta beti kontrakoen gainetik. Hasierako berdinketa hautsi zuten kolpe gogorak emanez, arerioek errestatu ezin izan zutenak. Azpirozek joko azkarra eta argia erakutsi baldin bazuen ere, pilota paretan jarriz, minutuek aurrera egin ahala abantaila handitzen hasi zen. Otxandorenak gogorki erantzun zion pilotari, baina ezin izan zuen Otanoren jokaldiaren tamainari aurre egin. Lau erremontistek gozarazi zieten frontoian bildutako ikusleei, nahiz eta Covid-19-rengatik edukiera murriztuta egon eta segurtasun neurri zorrotzak aplikatuta egon. Pilotazale

giro bikaina egon zen.

Erremonte Fundazioak antolatutako txapelketa osoan ohikoa izan den bezala, leihatillean jasotakoa ADANOren (Nafarroako Haur

Minbizidunentzako Laguntza Elkartea) kutxetara joan zen.

Baditugu, dagoeneko, Nafarroako Foru Komunitateko Erremonte txapelkunak. Zorionak!!

«LA INDURÁIN» LASTERKETAK BERRIZ ERE AGOITZ IGARO ZUEN

10.000 mila txirrindularik parte hartu zuten 'La Induráin' klasikoaren XXXI. edizioan. Proba Atarrabian hasi eta amaitu zen, eta aurten ere hiriko kaleak zeharkatu zituen. Dagokion osasun-protokoloa betez, mila parte-hartzailek programatutako 100 eta 180 kilometroko bi ibilbideetako bat egin zuten.

Zaleek giroa eman zuten lasterketaren herri guztietan, eta tropelean, Miguel Indurain Tourreko pentakanpeonaz gain, kirol munduko

aurpegi ezagunak ikusi zituzten: Martin Fiz eta Abel Anton atleta ohiak, Abraham Olano eta Melcior Mauri txirrindulari ohiak, eta David Villa eta Victor Sanchez del Amo futbolari ohiak.

Goizeko eguzkiak eta haize beroak ez zuten eragotzi helburuak betetzea, ASPACE Garun Paralisisa Laguntzeko Nafarroako Elkartearentzat dirua biltzeko erronka solidarioaren barruan igaro baitzen eguna. 5.960 euro jaso eta eman ahal izan zurten.

